

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en dus ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de begrotingsstaat van het gemeentefonds voor het jaar 2008 te wijzigen. Het in die begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikel wordt in onderdeel B van deze memorie toegelicht.

Wetsartikel 3 (verplichtingenbedrag als bedoeld in artikel 5, eerste lid, van de Fvw)

Als gevolg van artikel 5, eerste lid van de Financiële-verhoudingswet (Fvw) juncto artikel 6, vierde lid van de Invoeringswet Financiële-verhoudingswet (IFvw), hebben de gemeenten gezamenlijk recht op het bedrag dat in de begroting als verplichting voor het totaal van de algemene uitkering c.a. en de aanvullende uitkeringen is opgenomen.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Th. B. Bijleveld-Schouten

De minister van Financiën,
W. J. Bos

B. BEGROTINGSTOELICHTING

Onderdeel uitgaven, verplichtingen en ontvangsten

Uitgaven

In onderstaande tabel wordt een nadere uitsplitsing gegeven van de totstandkoming van het uitgavenbedrag van het gemeentefonds. Ten opzichte van de tweede suppletore begroting 2008 is het uitgavenbedrag van het gemeentefonds met € 66 158 000 gestegen. De in de tabel weergegeven mutaties worden onder de tabel nader verklaard.

Tabel 1: Totstandkoming uitgavenbedrag gemeentefonds (x € 1 000)

Stand uitgavenbedrag vastgestelde begroting 2008	16 080 198
Stand uitgavenbedrag 1e suppletore begroting 2008	16 032 409
Stand uitgavenbedrag 2e suppletore begroting 2008	16 180 478
Voorgestelde mutaties bij slotwet 2008	
1 Verkiezingsproces (Stemmachines)	68
2a Arbeidsvoorwaarden lokaalbestuur (dienstautogebruik burgemeesters) algemene uitkering	- 1 082
2b Arbeidsvoorwaarden lokaalbestuur (dienstautogebruik burgemeesters) decentralisatie-uitkering	1 082
3a Correctie groenvoorziening wijken algemene uitkering	1 000
3b Correctie groenvoorziening wijken decentralisatie-uitkering	- 1 000
4a Correctie versterking internationale positie wijken algemene uitkering	100
4b Correctie versterking internationale positie wijken decentralisatie-uitkering	- 100
5a Correctie banenplannen allochtone jongeren G4 algemene uitkering	4 000
5b Correctie banenplannen allochtone jongeren G4 decentralisatie-uitkering	- 4 000
6a Correctie waterschapswegen (knelpunten verdeelproblematiek) algemene uitkering	- 2 757
6b Correctie waterschapswegen (knelpunten verdeelproblematiek) integratie-uitkering	2 757
7a Correctie WMO algemene uitkering	4 500
7a Correctie WMO integratie-uitkering	- 4 500
8 Realisatie kosten Financiële-verhoudingswet	- 1 593
9 Correctie op toevoeging Dijkstal II	- 9 100
10 Wachtgelden gemeentelijke herindeling	11
11 Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen en integratie-uitkeringen 2008	- 574
12 Wijziging betalingsverloop algemene uitkeringen 2008	77 346
Totaal mutaties bij slotwet	66 158
Stand uitgavenbedrag slotwet begroting 2008	16 246 636
<i>Waarvan uitgavenbedrag kosten Financiële-verhoudingswet</i>	<i>1 498</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Kosten Waarderingskamer</i>	<i>1 168</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag Budget A+O-fonds</i>	<i>5 466</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag algemene uitkeringen c.a.</i>	<i>14 528 565</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag integratie-uitkeringen</i>	<i>1 539 399</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag decentralisatie-uitkeringen</i>	<i>170 540</i>

De verhoging van het uitgavenbedrag is het saldo van een aantal mutaties:

1. Verkiezingsproces (stemmachines)

Het kabinet heeft naar aanleiding van het rapport van de Adviescommissie Inrichting verkiezingsproces besloten dat er niet meer elektronisch gestemd zal worden bij de verkiezingen die onder de werking van de Kieswet vallen. Over de eventuele financiële consequenties van deze

beslissing is in het bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) van 9 april 2008 gesproken. Dit mede naar aanleiding van een inventarisatie van de VNG over de omvang van het restant aan boekwaarde van de NEDAP-stemmachines die het eigendom zijn van de gemeenten.

Op basis van de voorlopige uitkomsten van een nadere inventarisatie door het Ministerie van BZK onder de gemeenten is bij Najaarsnota € 4,44 miljoen opgenomen als éénmalige decentralisatie-uitkering. De definitieve uitkomsten van deze inventarisatie hebben geleid tot een uitkering van in totaal € 4,508 miljoen aan de betreffende gemeenten voor de restant boekwaarde.

2. Arbeidsvoorwaarden lokaalbestuur (dienstauto's burgemeesters)

De Belastingdienst heeft het gebruik van dienstauto's bij gemeenten onderzocht. Er zijn destijds 38 grote en middelgrote gemeenten geselecteerd voor onderzoek naar het dienstautogebruik door burgemeesters. Bij een aantal gemeenten zijn naheffingen opgelegd voor het gebruik van de dienstauto anders dan uit hoofde van het ambt (naar nevenfuncties niet qualitate qua). Voor de fiscale bijtellingsregeling geldt dit gebruik namelijk als privégebruik. Onderkend is dat er bij betrokkenen onduidelijkheid was over de implicaties van de geldende voorschriften. Daarnaast waren benodigde rittenregistraties niet meer toereikend. Het kabinet heeft daarom besloten om ingeval van naheffing voor de periode 2002 tot en met 2005 een compensatie te bieden. Deze compensatie geschiedt vanuit de bijzondere werkgeverspositie van het Rijk ten aanzien van de burgemeesters.

Gemeenten die op verzoek van de minister BZK hebben aangetoond dat hun een naheffing is opgelegd, zijn door middel van een decentralisatie-uitkering nog in 2008 gecompenseerd voor € 1,082 miljoen. In 2007 is voor dit doel € 1,5 miljoen gereserveerd onder de algemene uitkering. Het restant van € 0,418 miljoen blijft gereserveerd aangezien in 2009 de voorschoten via de belastingdienst worden geverifieerd.

3. Correctie groenvoorziening wijken

De Rotterdamse wijk Vreewijk heeft een bijdrage ontvangen van € 1 miljoen in het kader van de inzet vanuit OCW in de 40 prachtwijken. De prachtwijken zijn een speerpunt in de architectuurvisie en de aanpak Vreewijk een pilot in de modernisering monumentenzorg. Het geld is bedoeld voor de aanpak van één van de cultuurhistorische dragers van de wijk: de groenaanleg. Dit is in het kader van een convenant toegezegd aan Rotterdam. In tegenstelling tot wat vermeld is in de najaarsnota 2008, waarin het bedrag als decentralisatie-uitkering is opgenomen, is het bedrag verdeeld via de algemene uitkering door het vaste bedrag voor Rotterdam eenmalig te verhogen.

4. Correctie versterking internationale positie wijken

In het Urgentieprogramma Randstad wordt in overleg met het ministerie van OCW ook een cultureel programma ontwikkeld. De nadruk ligt daarbij op versterking van de internationale positie van de Randstad. Tijdens een ambtsgesprek op 11 juni jl. in Amsterdam zijn afspraken gemaakt voor het aanstellen van een «kwartiermakende marketeer». De G4 hebben zich bereid verklaard hiervoor ieder € 50 000 beschikbaar te stellen. OCW en het Programma Randstad Urgent is gevraagd dit bedrag te matchen. Het ministerie van OCW stelt hiervoor een bedrag van € 100 000 beschikbaar. In de najaarsnota 2008 is dit bedrag opgenomen als decentralisatie-uitkering. Dit bedrag is echter eenmalig als algemene uitkering verdeeld via het vaste bedrag voor Amsterdam.

5. Correctie Banenplannen allochtone jongeren G4

De staatssecretaris van SZW heeft in de Participatietop van juni 2007 afspraken gemaakt met de wethouders van de G4 over versterking van regionale samenwerking. Voor een belangrijk deel rusten deze afspraken op het SER-advies «Niet de afkomst, maar de toekomst» (februari 2007). Daarin wordt sterk aangedrongen op een betere begeleiding en bemiddeling van allochtone jongeren naar werk. De SER adviseert te komen tot regionale banenplannen voor meer en duurzame arbeidsparticipatie van die jongeren die nu nog teveel aan de kant staan. In de kabinetsreactie op het SER-advies heeft het kabinet toegezegd zich in te gaan zetten voor banenplannen op lokaal en regionaal niveau om meer allochtone jongeren naar (leerwerk)banen te bemiddelen. De staatssecretaris van SZW heeft hiervoor in totaal € 4 miljoen beschikbaar gesteld. In de najaarsnota van 2008 is dit bedrag als decentralisatie-uitkering opgenomen. Ook dit bedrag is echter verdeeld via de vaste bedragen van de G4 binnen de cluster werk en inkomen van de algemene uitkering.

6. Correctie waterschapswegen (knelpunten verdeelproblematiek)

In de ontwerpbegroting is ten onrechte een bedrag toegevoegd aan de Algemene uitkeringen, voor BTW-compensatie Waterschapswegen van € 2 756 893. Dit bedrag dient te worden geboekt op de post Integratie-uitkeringen. Het verplichtingen- en uitgaven bedrag van de algemene uitkering zal met € 2 756 893 worden verlaagd en het verplichtingen- en uitgaven bedrag van de integratie-uitkering zal met € 2 756 893 worden verhoogd.

7. Correctie WMO

In de voorjaarsnota 2008 heeft een verschuiving plaatsgevonden van € 4,5 miljoen van de algemene uitkering naar het WMO-budget. Dit bedrag valt echter niet onder het WMO-budget volgens het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het verplichtingen- en uitgaven bedrag van de algemene uitkering zal met € 4,5 miljoen worden verhoogd en het verplichtingen- en uitgaven bedrag van de integratie-uitkering zal met hetzelfde bedrag worden verlaagd.

8. Realisatie kosten Financiële-verhoudingswet

Het gerealiseerde bedrag komt door de slotwetmutatie € 1 593 471 lager uit dan na de stand 1ste suppletore 2008 werd geraamd. Dit komt doordat niet alle onderzoeken die voor 2008 gepland waren, daadwerkelijk in 2008 zijn uitgevoerd. De realisatie voor de post kosten Financiële-verhoudingswet komt hiermee op € 1 497 529. Een gedeelte zal alsnog in 2009 tot besteding komen. Daarom zullen de uitgaven «kosten Financiële verhoudingswet» bij Voorjaarsnota 2009 met een maximum bedrag van € 1 000 000 opwaarts worden bijgesteld, conform de bestaande afspraken hierover met het ministerie van Financiën. Deze mutatie bij Voorjaarsnota 2009 heeft dus nog betrekking op een onderuitputting van het begrotingsjaar 2008. Het verplichtingen- en uitgaven bedrag voor artikel 1.1.1 zal met € 1 593 471 worden verlaagd.

9. Correctie toevoeging Dijkstal II

Naar aanleiding van de eerste twee adviezen van de commissie Dijkstal is voorgesteld het ministersalaris met 30% te verhogen en de salarissen van de andere ambtsdragers procentueel aan dit salaris te koppelen. Er ontstaat dan voor alle politieke ambtsdragers één beloningsstructuur. Met de invoering van de beloningsstructuur verhogen ook de salarissen van de gemeentelijke ambtsdragers. Om die reden is met ingang van 2008, op basis van een berekening met 2006 als basisjaar, een structurele reeks van € 18 700 000 aan de begroting van het gemeentefonds toegevoegd. Bij voorjaarsnota 2008 is het budget verlaagd met € 9 600 000 omdat conform het Coalitieakkoord is besloten het ministersalaris met ingang van 2008 met 10% te verhogen en een commissie van wijzen over de fasering van de verdere verhoging tot 130% te laten beslissen. In 2008 was dan ook nog niet het volledige bedrag van € 18 700 000 nodig, maar, rekening ook houdend met een geactualiseerde herberekening, € 9 100 000.

In het licht van de huidige economische situatie heeft het kabinet overwogen dat op dit moment de ministersalarissen niet worden verhoogd. Het kabinet wil zich nu nader beraden op de gevolgen voor het geheel aan voorstellen. De 2e Kamer is gevraagd in afwachting daarvan de behandeling van de wetsvoorstellen aan te houden. In ieder geval is nu wel duidelijk dat de eerder daarvoor beschikbaar gestelde middelen in het Gemeentefonds voor het jaar 2008 vrij vallen. Dit betekent dat de Algemene uitkering voor 2008 met € 9,1 miljoen zal worden verminderd.

10. Wachtgelden gemeentelijke herindeling

Op de BZK-begroting zijn middelen uitgetrokken om de wachtgelden te betalen van ambtenaren die zijn ontslagen vanwege een gemeentelijke herindeling die heeft plaatsgevonden vóór 1988. Voor zover de realisatiecijfers lager zijn dan het bedrag dat op de BZK-begroting is uitgetrokken, vloeit het overschot vanuit de BZK-begroting toe aan het gemeentefonds. Indien de realisatiecijfers hoger zijn, geldt het omgekeerde. Deze interactie tussen de BZK-begroting en het gemeentefonds is lang geleden (1988) afgesproken.

Voor 2008 is sprake van een overschot op de BZK-begroting van € 10 571. Conform de oude afspraak wordt dit overschot toegevoegd aan het gemeentefonds. Deze mutatie tussen beide begrotingen wordt nu geregeld via de Slotwet gemeentefonds 2008 en via de Slotwet BZK-begroting 2008.

11. Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen en integratie-uitkeringen

Tabel 2: Specificatie Integratie- en decentralisatie-uitkeringen

	Budget na NJN	Slotwet	Budget totaal	Uitgegeven	Verschil
Integratie-uitkeringen:					
Wmo (inclusief samenloop met AWBZ-verblijf)	1 474 600 000	- 4 500 000	1 470 100 000	1 469 607 409	- 492 591
Amendement De Pater	23 900 000		23 900 000	23 903 570	3 570
WUW-middelen	22 099 000		22 099 000	22 098 892	- 108
Tijdelijke stimuleringsregeling intensivering en controle (TSIOC)	9 690 000		9 690 000	9 689 900	- 100
Regionale Platforms Fraudebestrijding	2 006 000		2 006 000	2 005 713	- 287
Ondersteuning bibliotheken	5 791 000		5 791 000	5 791 002	2
Anti-discriminatie voorzieningen overboeking van VROM/WWI art. 4.2	3 011 000		3 011 000	3 010 611	- 389
Precariobelasting			0	535 195	535 195
Knelpunten verdeelproblematiek		2 756 893	2 756 893	2 756 893	0
TOTAAL IU	1 541 097 000	- 1 743 107	1 539 353 893	1 539 399 185	45 292
Decentralisatie-uitkeringen:					
Opvoeden in de buurt	12 900 000		12 900 000	12 900 000	0
Aanpak Kindermishandeling	2 916 000		2 916 000	2 915 500	- 500
Drank- en Horecawet (Pilot) BZK-deel	1 087 000		1 087 000	1 087 000	0
Drank- en Horecawet (Pilot) VWS-deel	1 088 000		1 088 000	1 088 000	0
Pilot VVE Groningen	1 600 000		1 600 000	1 600 000	0
Pilot VVE Limburg en Drenthe	3 000 000		3 000 000	3 000 000	0
Impuls Brede scholen Combinatiefuncties OC&W-deel 1e tranche	9 400 000		9 400 000	9 400 000	0
Impuls Brede scholen Combinatiefuncties VWS-deel 1e tranche	7 500 000		7 500 000	7 500 000	0
Koplopers regeling homo emancipatiebeleid	380 000		380 000	380 000	0
Wijken (Motie Van Geel) Buurtinitiatieven leefbaarheid van VROM	10 000 000		10 000 000	10 000 000	0
Sport en bewegen	4 500 000		4 500 000	3 881 969	- 618 031
Wijkactieplannen	40 000 000		40 000 000	40 000 000	0
Bewonersinitiatieven wijken	9 300 000		9 300 000	9 300 000	0
Regeling taalcoaches	4 215 000		4 215 000	4 215 000	0
Deltaplan Inburgering, opstellen inburgerings-agenda	2 400 000		2 400 000	2 400 000	0
Polarisatie en radicalisering	1 271 000		1 271 000	1 271 054	54
Pilot gemengde scholen	550 000		550 000	550 000	0
Bevorderen maatschappelijke participatie vrouwen uit etnische minderheden	413 000		413 000	412 506	- 494
Koplopers Tijdbeleid	400 000		400 000	400 000	0
Stimulering Veilige Publieke Taak	100 000		100 000	100 000	0
Armoedebestrijding (Amendement Tang/ Spekman)	50 000 000		50 000 000	49 999 980	- 20
Verkiezingsproces	4 440 000	67 564	4 507 564	4 507 564	0
Groenvoorzieningen wijken (pilot Vreewijk Rotterdam)	1 000 000	- 1 000 000	0	0	0
Versterking internationale culturele positie Randstad	100 000	- 100 000	0	0	0
Innovatietrajecten inburgering	2 550 000		2 550 000	2 550 000	0
Banenplannen allochtone jongeren G4	4 000 000	- 4 000 000	0	0	0
Arbeidsvoorwaarden lokaalbestuur (dienstauto-gebruik burgemeesters)	0	1 081 764	1 081 764	1 081 764	0
TOTAAL DU	175 110 000	- 3 950 672	171 159 328	170 540 337	- 618 991
TOTAAL	1 716 207 000	- 5 693 779	1 710 513 221	1 709 939 522	- 573 699

Bij Voorlopige Rekening is vastgesteld hoe de in 2008 gerealiseerde uitbetalingen voor de decentralisatie-uitkeringen (DU) en integratie-uitkeringen (IU) aan de gemeenten zich verhouden tot het bedrag dat bij de 2e suppletore begroting 2008 voor de uitbetalingen is geraamd. Daarbij is gebleken dat er lagere uitbetalingen zijn gedaan dan bij Najaarsnota 2008 werden verwacht. Het gaat hierbij om een verschil van € - 573 699 (negatief). In bovenstaande tabel wordt een specificatie gegeven van dit bedrag. Dit

onderdeel zal bij Voorjaarsnota 2009 opwaarts worden bijgesteld. Deze mutatie in de uitgaven bij Voorjaarsnota 2009 heeft dus nog betrekking het begrotingsjaar 2008.

12. Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2008

Bij Voorlopige Rekening is vastgesteld hoe de in 2008 gerealiseerde uitbetalingen aan de gemeenten zich verhouden tot het bedrag dat bij de 2e suppletore begroting 2008 voor de uitbetalingen is geraamd. Daarbij is gebleken dat er hogere uitbetalingen zijn gedaan dan bij Najaarsnota 2008 werden verwacht. Het gaat hierbij om een verschil van € 77 346 000 (positief).

De reden van het verschil ligt in het feit dat zolang de uitkeringsfactor¹ niet definitief is de omvang van betalingen aan de gemeenten kan afwijken ten opzichte van wat in de begroting vermeld staat. De oorzaak ligt bij het verschil tussen raming van de verdeelmaatstaven voor de bepaling van voorlopige uitkeringsfactor en de verdeelmaatstaven die bij de betalingen wordt gebruikt. Indien bij de betalingen de definitieve verdeelmaatstaven niet beschikbaar zijn, worden de gegevens van vorig jaar gebruikt. De veranderingen van jaar op jaar bij de meeste verdeelmaatstaven zijn niet zo groot, behalve bij de verdeelmaatstaven «bijstandsonvangers» en «uitkeringsontvangers».

Zo werd bijvoorbeeld voor het uitkeringsjaar 2008 bij de bepaling van de voorlopige uitkeringsfactor uitgegaan van een raming van het aantal bijstandsonvangers van 295 622. Bij de betaling over 2008 is echter uitgegaan van de gegevens van uitkeringsjaar 2007 van 329 677, omdat de definitieve gegevens nog niet bekend zijn. Deze worden in maart 2009 verwacht. Het effect is dat voor deze maatstaf er ruim € 49,5 miljoen meer is uitbetaald dan geraamd. Omdat de verdeelmaatstaf «bijstandsonvangers» ook nog gebruikt wordt in andere verdeelmaatstaven, namelijk ABW-schaalnadeel, ABW-schaalvoordeel en de uitkeringsontvangers, wordt dit effect nog groter.

Op het moment dat in maart de definitieve gegevens beschikbaar komen dan kan het gat tussen begroting en uitbetaling gedicht worden door de uitkeringsfactor aan te passen. In de betaalmaand maart of april 2009 worden de betalingen dan ook gecorrigeerd voor de nieuwe uitkeringsfactor over 2008. Het onderdeel «wijziging betalingsloop» zal bij Voorjaarsnota 2009 met het bedrag van € 77 346 000 neerwaarts worden bijgesteld. Deze mutatie bij Voorjaarsnota 2009 heeft dus nog betrekking op het begrotingsjaar 2008.

Verplichtingen

In de volgende tabel wordt ter toelichting een nadere uitsplitsing gegeven van de totstandkoming van het verplichtingenbedrag van het gemeentefonds, zoals opgenomen. Ten opzichte van de 2de suppletore begroting 2008 is het verplichtingenbedrag met € 140 265 000 verlaagd. De in de tabel weergegeven mutaties worden onder de tabel nader verklaard.

¹ De uitkeringsfactor is de verhouding tussen de voeding van het gemeentefonds en de totale landelijke uitkeringsbasis. De voeding van het gemeentefonds is de jaarlijkse omvang van het gemeentefonds zoals wordt vastgesteld via de normeringssystematiek. De uitkeringsbasis wordt berekend via vermenigvuldiging van het aantal eenheden van een set van verdeelmaatstaven met bijbehorende gewichten (bedragen per eenheid).

Tabel 3: Totstandkoming verplichtingenbedrag gemeentefonds (x € 1 000)

Stand verplichtingenbedrag vastgestelde begroting 2008	16 190 198
Stand verplichtingenbedrag 1e suppletore begroting 2008	16 197 942
Stand verplichtingenbedrag 2e suppletore begroting 2008	16 346 011
Voorgestelde mutaties bij slotwet 2008	
1 Verkiezingsproces (Stemmachines)	68
2a Arbeidsvoorwaarden lokaalbestuur (dienstautogebruik burgemeesters) algemene uitkering	- 1 082
2b Arbeidsvoorwaarden lokaalbestuur (dienstautogebruik burgemeesters) decentralisatie-uitkering	1 082
3a Correctie groenvoorziening wijken algemene uitkering	1 000
3b Correctie groenvoorziening wijken decentralisatie-uitkering	- 1 000
4a Correctie versterking internationale positie wijken algemene uitkering	100
4b Correctie versterking internationale positie wijken decentralisatie-uitkering	- 100
5a Correctie banenplannen allochtone jongeren G4 algemene uitkering	4 000
5b Correctie banenplannen allochtone jongeren G4 decentralisatie-uitkering	- 4 000
6a Correctie waterschapswegen (knelpunten verdeelproblematiek) algemene uitkering	- 2 757
6b Correctie waterschapswegen (knelpunten verdeelproblematiek) integratie-uitkering	2 757
7a Correctie WMO algemene uitkering	4 500
7a Correctie WMO integratie-uitkering	- 4 500
8 Realisatie kosten Financiële-verhoudingswet	- 1 593
9 Correctie op toevoeging Dijkstal II	- 9 100
10 Wachtgeldten gemeentelijke herindeling	11
11 Verwerking nacalculatie accessen 2008	- 129 651
Totaal mutaties bij slotwet	- 140 265
Stand verplichtingenbedrag slotwet begroting 2008	16 205 746
<i>Waarvan verplichtingenbedrag kosten Financiële-verhoudingswet</i>	<i>1 498</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Kosten Waarderingskamer</i>	<i>1 168</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag Budget A+O-fonds</i>	<i>5 466</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag algemene uitkeringen c.a.</i>	<i>14 487 100</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag integratie-uitkeringen</i>	<i>1 539 354</i>
<i>Waarvan verplichtingenbedrag decentralisatie-uitkeringen</i>	<i>171 160</i>

De verlaging van het verplichtingenbedrag is het gevolg van:

1. Verkiezingsproces (stemmachines)

Het kabinet heeft naar aanleiding van het rapport van de Adviescommissie Inrichting verkiezingsproces besloten dat er niet meer elektronisch gestemd zal worden bij de verkiezingen die onder de werking van de Kieswet vallen. Over de eventuele financiële consequenties van deze beslissing is in het bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) van 9 april 2008 gesproken. Dit mede naar aanleiding van een inventarisatie van de VNG over de omvang van het restant aan boekwaarde van de NEDAP-stemmachines die het eigendom zijn van de gemeenten.

Op basis van de voorlopige uitkomsten van een nadere inventarisatie door het Ministerie van BZK onder de gemeenten is bij Najaarsnota € 4,44 miljoen opgenomen als éénmalige decentralisatie-uitkering. De definitieve uitkomsten van deze inventarisatie hebben geleid tot een verplichting van in totaal € 4,508 miljoen aan de betreffende gemeenten voor de restant boekwaarde.

2. Arbeidsvoorwaarden lokaalbestuur (dienstauto's burgemeesters)

De Belastingdienst heeft het gebruik van dienstauto's bij gemeenten onderzocht. Er zijn destijds 38 grote en middelgrote gemeenten geselecteerd voor onderzoek naar het dienstautogebruik door burgemeesters. Bij

een aantal gemeenten zijn naheffingen opgelegd voor het gebruik van de dienstauto anders dan uit hoofde van het ambt (naar nevenfuncties niet qualitate qua). Voor de fiscale bijtellingsregeling geldt dit gebruik namelijk als privégebruik. Onderkend is dat er bij betrokkenen onduidelijkheid was over de implicaties van de geldende voorschriften. Daarnaast waren benodigde rittenregistraties niet meer toereikend. Het kabinet heeft daarom besloten om ingeval van naheffing voor de periode 2002 tot en met 2005 een compensatie te bieden. Deze compensatie geschiedt vanuit de bijzondere werkgeverspositie van het Rijk ten aanzien van de burgemeesters.

Gemeenten die op verzoek van de minister BZK hebben aangetoond dat hun een naheffing is opgelegd, zijn door middel van een decentralisatie-uitkering nog in 2008 gecompenseerd voor € 1,082 miljoen. In 2007 is voor dit doel € 1,5 miljoen gereserveerd onder de algemene uitkering. Het restant van € 0,418 miljoen blijft gereserveerd aangezien in 2009 de voorschoten via de belastingdienst worden geverifieerd.

3. Correctie groenvoorziening wijken

De Rotterdamse wijk Vreewijk heeft een bijdrage ontvangen van € 1 miljoen in het kader van de inzet vanuit OCW in de 40 prachtwijken. De prachtwijken zijn een speerpunt in de architectuurvisie en de aanpak Vreewijk een pilot in de modernisering monumentenzorg. Het geld is bedoeld voor de aanpak van één van de cultuurhistorische dragers van de wijk: de groenaanleg. Dit is in het kader van een convenant toegezegd aan Rotterdam. In tegenstelling tot wat vermeld is in de najaarsnota 2008, waarin het bedrag als decentralisatie-uitkering is opgenomen, is het bedrag verdeeld via de algemene uitkering door het vaste bedrag voor Rotterdam eenmalig te verhogen.

4. Correctie versterking internationale positie wijken

In het Urgentieprogramma Randstad wordt in overleg met het ministerie van OCW ook een cultureel programma ontwikkeld. De nadruk ligt daarbij op versterking van de internationale positie van de Randstad. Tijdens een ambtsgesprek op 11 juni jl. in Amsterdam zijn afspraken gemaakt voor het aanstellen van een «kwartiermakende marketeer». De G4 hebben zich bereid verklaard hiervoor ieder € 50 000 beschikbaar te stellen. OCW en het Programma Randstad Urgent is gevraagd dit bedrag te matchen. Het ministerie van OCW stelt hiervoor een bedrag van € 100 000 beschikbaar. In de najaarsnota 2008 is dit bedrag opgenomen als decentralisatie-uitkering. Dit bedrag is echter eenmalig als algemene uitkering verdeeld via het vaste bedrag voor Amsterdam.

5. Correctie Banenplannen allochtone jongeren G4

De staatssecretaris van SZW heeft in de Participatietop van juni 2007 afspraken gemaakt met de wethouders van de G4 over versterking van regionale samenwerking. Voor een belangrijk deel rusten deze afspraken op het SER-advies «Niet de afkomst, maar de toekomst» (februari 2007). Daarin wordt sterk aangedrongen op een betere begeleiding en bemiddeling van allochtone jongeren naar werk. De SER adviseert te komen tot regionale banenplannen voor meer en duurzame arbeidsparticipatie van die jongeren die nu nog teveel aan de kant staan. In de kabinetsreactie op het SER-advies heeft het kabinet toegezegd zich in te gaan zetten voor banenplannen op lokaal en regionaal niveau om meer allochtone jongeren naar (leerwerk)banen te bemiddelen. De staatssecretaris van SZW heeft hiervoor in totaal € 4 miljoen beschikbaar gesteld. In de najaarsnota van 2008 is dit bedrag als decentralisatie-uitkering opge-

nomen. Ook dit bedrag is echter verdeeld via de vaste bedragen van de G4 binnen de cluster werk en inkomen van de algemene uitkering.

6. Correctie waterschapswegen (knelpunten verdeelproblematiek)

In de ontwerpbegroting is ten onrechte een bedrag toegevoegd aan de Algemene uitkeringen, voor BTW-compensatie Waterschapswegen van € 2 756 893. Dit bedrag dient te worden geboekt op de post Integratie-uitkeringen. Het verplichtingen- en uitgaven bedrag van de algemene uitkering zal met € 2 756 893 worden verlaagd en het verplichtingen- en uitgaven bedrag van de integratie-uitkering zal met € 2 756 893 worden verhoogd.

7. Correctie WMO

In de voorjaarsnota 2008 heeft een verschuiving plaatsgevonden van € 4,5 miljoen van de algemene uitkering naar het WMO-budget. Dit bedrag valt echter niet onder het WMO-budget volgens het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het verplichtingen- en uitgaven bedrag van de algemene uitkering zal met € 4,5 miljoen worden verhoogd en het verplichtingen- en uitgaven bedrag van de integratie-uitkering zal met hetzelfde bedrag worden verlaagd.

8. Realisatie kosten Financiële-verhoudingswet

De verplichtingen voor het onderdeel Financiële verhoudingswet worden verlaagd met € 1 593 471. Daarmee komt het verplichtingenbedrag op € 1 497 529. Dit komt doordat niet alle onderzoeken die voor 2008 gepland waren, daadwerkelijk in 2008 zijn uitgevoerd. Een gedeelte zal alsnog in 2009 tot uitvoering komen. In dit verband zal een bedrag van € 1 000 000 bij Voorjaarsnota 2009 nog leiden tot een aanpassing van het verplichtingenbedrag Kosten Financiële-verhoudingswet. Deze mutatie bij Voorjaarsnota 2009 heeft dus nog betrekking op een onderuitputting van het begrotingsjaar 2008.

9. Correctie toevoeging Dijkstal II

Naar aanleiding van de eerste twee adviezen van de commissie Dijkstal is voorgesteld het ministersalaris met 30% te verhogen en de salarissen van de andere ambtsdragers procentueel aan dit salaris te koppelen. Er ontstaat dan voor alle politieke ambtsdragers één beloningsstructuur. Met de invoering van de beloningsstructuur verhogen ook de salarissen van de gemeentelijke ambtsdragers. Om die reden is met ingang van 2008, op basis van een berekening met 2006 als basisjaar, een structurele reeks van € 18 700 000 aan de begroting van het gemeentefonds toegevoegd. Bij voorjaarsnota 2008 is het budget verlaagd met € 9 600 000 omdat conform het Coalitieakkoord is besloten het ministersalaris met ingang van 2008 met 10% te verhogen en een commissie van wijzen over de fasering van de verdere verhoging tot 130% te laten beslissen. In 2008 was dan ook nog niet het volledige bedrag van € 18 700 000 nodig, maar, rekening ook houdend met een geactualiseerde herberekening, € 9 100 000.

In het licht van de huidige economische situatie heeft het kabinet overwogen dat op dit moment de ministersalarissen niet worden verhoogd. Het kabinet wil zich nu nader beraden op de gevolgen voor het geheel aan voorstellen. De 2e Kamer is gevraagd in afwachting daarvan de behandeling van de wetsvoorstellen aan te houden. In ieder geval is nu wel duidelijk dat de eerder daarvoor beschikbaar gestelde middelen in het

Gemeentefonds voor het jaar 2008 vrij vallen. Dit betekent dat de Algemene uitkering voor 2008 met € 9,1 miljoen zal worden verminderd.

10. Wachtgelden gemeentelijke herindeling

Op de BZK-begroting zijn middelen uitgetrokken om de wachtgelden te betalen van ambtenaren die zijn ontslagen vanwege een gemeentelijke herindeling die heeft plaatsgevonden vóór 1988. Voor zover de realisatiecijfers lager zijn dan het bedrag dat op de BZK-begroting is uitgetrokken, vloeit het overschot vanuit de BZK-begroting toe aan het gemeentefonds. Indien de realisatiecijfers hoger zijn, geldt het omgekeerde. Deze interactie tussen de BZK-begroting en het gemeentefonds is lang geleden (1988) afgesproken.

Voor 2008 is sprake van een overschot op de BZK-begroting van € 10 571. Conform de oude afspraak wordt dit overschot toegevoegd aan het gemeentefonds. Deze mutatie tussen beide begrotingen wordt nu geregeld via de Slotwet gemeentefonds 2008 en via de Slotwet BZK-begroting 2008.

11. Verwerking nacalculatie accresen

De verlaging van het verplichtingenbedrag is het gevolg van de nacalculatie van het accres 2008. Op grond van de uitkomst van de netto gecorrigeerde Rijksuitgaven bij Voorlopige Rekening 2008 is het definitieve accres berekend en wordt met € 129 651 000 lager vastgesteld. Deze verlaging wordt bewerkstelligd door over 2008 dit bedrag op de verplichtingen in mindering te brengen, en in 2009 het restant van de behoedzaamheids reserve van € 79 088 000 te verrekenen bij voorjaarsnota. Dit heeft tot gevolg dat in 2009 een bedrag van € 79 088 000 (€ 208 739 000 – € 129 651 000) zal worden uitgekeerd in verband met de bovengenoemde nacalculatie van het accres 2008.

Ontvangsten

Sinds de invoering van de Financiële-verhoudingswet zijn de uitgaven en de inkomsten op grond van artikel 4 van die wet over ieder uitkeringsjaar aan elkaar gelijk. Ten opzichte van de tweede suppletore begroting voor 2008 worden de ontvangsten met € 66 158 000 verhoogd.